

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

07 Profesní zařazení Metodický list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Ivana Kolátorová
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

07 Profesní zařazení: metodický list

Vzdělávací oblasti: Člověk a společnost, Člověk a svět práce, Matematika

Vyučovací předmět: Matematika, Výchova k občanství

Klíčová slova: Zaměstnanec, živnostník, majitel podniku, investor, mzda

Očekávané výstupy žáka: Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka, rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů: Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti k objevování různých řešení.

Kompetence komunikativní: Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze.

Kompetence sociální a personální: Účinně spolupracuje ve skupině a v týmu, na základě poznání pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. Podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry v týmu. Přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracuje s druhými.

Kompetence občanská: Chápe základní environmentální problémy a respektuje požadavky na životní prostředí.

Pomůcky:

- Pracovní list PL 07, Učební list UL 07, Metodický list ML 07
- Dataprojektor, notebook, případně interaktivní tabule

Organizace vyučování a metody práce:

- Řízená diskuze
- Samostatná práce
- Práce ve dvojicích
- Skupinová práce

Popis činnosti v hodině:

Činnost učitele	Činnost žáka
<p>Výklad: Zaměstnanec a živnostník</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popis zaměstnance, UL 07 str. 1 • Popis živnostníka, UL 07 str. 1 • Společné vlastnosti zaměstnance a živnostníka, UL 07 str. 1 • Výhody a nevýhody zaměstnance a živnostníka, UL 07 str. 2 <p>Úkol 1: Den má 8 pracovních hodin. Týden má 5 pracovních dnů. Měsíc má obvykle 4 týdny. Následující zaměstnanci mají níže uvedenou mzdu za hodinu. Jakou mají měsíční mzdu?</p> <p><i>Řešení:</i> Honza – 32 000,- Kč/měs., Martin – 16 000,- Kč/měs., Eva – 8 000,- Kč/měs.</p> <p>Vyhodnocení: formu určí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Samostatná práce</i></p>
<p>Úkol 2: Proč většina živnostníků začíná podnikat ve vlastní garáži anebo ve stánku?</p> <p><i>Řešení:</i> Šetří peníze za nájem.</p> <p>Vyhodnocení: Formu určí vyučující</p>	<p><i>Práce ve dvojicích</i></p>
<p>Úkol 3: Napište, jaký je rozdíl mezi zaměstnancem a živnostníkem.</p> <p><i>Řešení:</i></p> <p><i>Zaměstnanec</i> – má jistotu, že bere pravidelně mzdu a má práci, která mu je přidělena, má pravidelnou pracovní dobu, ...</p> <p><i>Živnostník</i> – jistotu vyměnil za svobodu, pracuje pro sebe, zadává si sám úkoly, nemá pravidelnou pracovní dobu, ani pravidelnou mzdu, ...</p> <p>Vyhodnocení: formu určí vyučující</p>	<p><i>Skupinová práce</i></p>
<p>Úkol 4: Napište seznam živnostníků, které znáš z okolí svého bydliště!</p> <p><i>Řešení:</i> vzor – kadeřník, topenář, automechanik, lakýrník, masér, ...</p> <p>Vyhodnocení: formu určí vyučující</p>	<p><i>Samostatná práce</i></p>

<p>Výklad: Majitel podniku a investor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popis majitele, UL 07 str. 2 • Činnost investora, UL 07 str. 3 <p>Úkol 5: Doplňte větu slovy, které získáte z písmen přidělených k daným číslům: Bohatý je ten, kdo má ...</p> <p><i>Řešení:</i> „Bohatý je ten, kdo má zdraví a volný čas.“</p> <p>Vyhodnocení: formu určí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Práce ve dvojicích</i></p>
<p>Úkol 6: Popiš činnost investora.</p> <p><i>Řešení:</i> UL 07 str. 3</p> <p>Vyhodnocení: formu určí vyučující</p>	<p><i>Samostatná práce</i></p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

07 Profesní zařazení Pracovní list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

07 Profesní zařazení: pracovní list

Úkol 1: Den má 8 pracovních hodin. Týden má 5 pracovních dnů. Měsíc má obvykle 4 týdny. Následující zaměstnanci mají níže uvedenou mzdu za hodinu. Jakou mají měsíční mzdu?

- ✓ Honza má 200 Kč na hodinu .....
- ✓ Martin má 100 Kč na hodinu .....
- ✓ Eva chodí na brigádu a má 50 Kč na hodinu .....

Úkol 2: Proč většina živnostníků začíná podnikat ve vlastní garáži anebo ve stánku?

.....

.....

.....

.....

Úkol 3: Napište, jaký je rozdíl mezi zaměstnancem a živnostníkem.

Úkol 4: Napište seznam živnostníků, které znáte z okolí svého bydliště!

.....

.....

.....

.....

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

Úkol 5: Doplňte větu slovy, které získáte z písmen přidělených k daným číslům:

Bohatý je ten, kdo má .....

Vyluštěte: 26, 4, 18, 1, 22, 9, 1, 22, 15, 12, 14, 25; 3, 1, 19

A	1		N	14
B	2		O	15
C	3		P	16
D	4		Q	17
E	5		R	18
F	6		S	19
G	7		T	20
H	8		U	21
I	9		V	22
J	10		W	23
K	11		X	24
L	12		Y	25
M	13		Z	26

Úkol 6: Popiš činnost investora.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

07 Profesní zařazení Učební list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

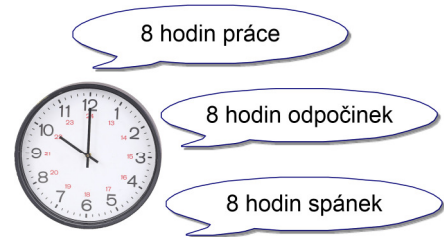
Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

07 Profesní zařazení: učební list

ZAMĚSTNANEC

Pan Arnošt je zaměstnaný v bance. Každý den chodí do zaměstnání. Pracuje pro banku, věnuje jí svou práci a svůj čas a za tuto činnost dostává pravidelnou mzdu. Pracovní úkoly dostává od svých nadřízených. V zaměstnání je úspěšný a tak mu svěřili pracovní zařazení s větší zodpovědností. Má několik podřízených a musí si doplňovat své vzdělání v oblasti řízení zaměstnanců. Pan Arnošt má **jistotu zaměstnání s pravidelnou pracovní mzdou.**

Den má pouze 24 hodin.

ŽIVNOSTNÍK

Filip prodává a opravuje počítače. Pracuje pro své zákazníky vždy, když je třeba. Zákazníky si shání sám – **vykonává podnikatelskou činnost živnostníka.**

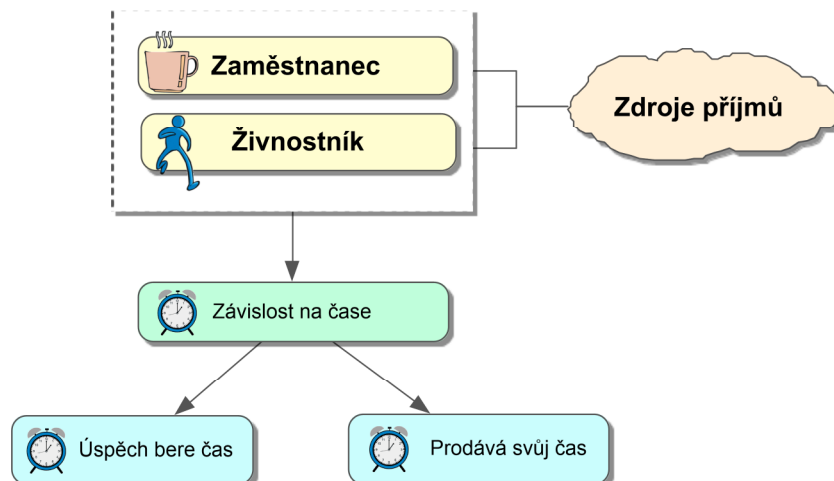
Pokud je úspěšný a má hodně zakázek, tak pracuje někdy více jak dvanáct hodin denně. Svým zákazníkům prodává své vzdělání, zkušenosti, znalosti a svůj čas. Nemá žádného nadřízeného.

Živnostník si užívá svobodu. **Jistotu zaměstnance vyměnil za svobodu myšlení, chování a jednání živnostníka.** Nejlepší jeho reklamou je spokojený zákazník.

Co mají společného ZAMĚSTNANEC a ŽIVNOSTNÍK?

Aktivní pracovní činnost zaměstnance a živnostníka vyžaduje čas. Pokud jsou úspěšní, tráví více času v práci. Den však není nafukovací, má pouze 24 hodin.

Zaměstnanec a živnostník

Společné nevýhody

- ✓ Úspěch bere čas
- ✓ Příjem omezen vlastním časem
- ✓ Zájem o navyšování příjmu
- ✓ Není práce, nejsou peníze
- ✓ Celý život se snaží ušetřit peníze

Výhody zaměstnance:

- ✓ Vedoucí shání zákazníky
- ✓ Vedoucí na sebe bere zodpovědnost
- ✓ Vedoucí dává práci
- ✓ **Jistota**
- ✓ Sociální výhody

Obvyklé otázky zaměstnance:

- ✓ Kolik budu mít plat na hodinu?
- ✓ Jaké budu mít sociální výhody?
- ✓ Jaké jsou moje povinnosti?

Výhody živnostníka:

- ✓ Pracuje pro sebe – nemá vedoucího!
- ✓ **Svoboda**
- ✓ Může se stát majitelem podniku

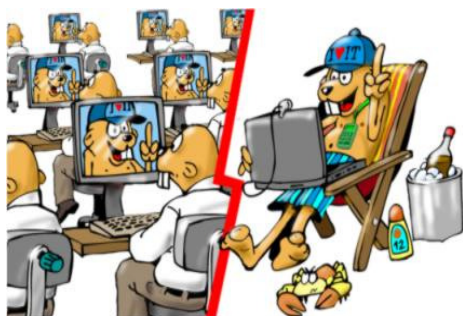
Obvyklá rčení živnostníka:

- ✓ Účtuji si 500 Kč na hodinu
- ✓ Účtuji si 5% ze zakázky!
- ✓ Bez mé účasti by to nefungovalo!

Nevýhody živnostníka:

- ✓ Shání zákazníky a bere na sebe zodpovědnost
- ✓ Kontrola úřadů

MAJITEL PODNIKU

Filip se stal majitelem podniku. Zpracoval si svou podnikatelskou myšlenku a vytváří pracovní místa pro zaměstnance. Má přesnou představu, co budou zaměstnanci dělat. Shání i vedoucí pracovníky, kteří za něj povedou podnik.

Chce mít čas věnovat se budoucnosti svého podniku a své rodině. Ví, že pro majitel podniku pracují zaměstnanci.

Vstupní podmínky:

- ✓ Majitel podniku investuje a vytváří pracovní místa pro zaměstnance.
- ✓ Majitel nakupuje: stroje, nářadí, pomůcky, buduje šatny, umývárny, ...
- ✓ Má svobodu podnikání a rozhodování
- ✓ Musí umět sledovat a kontrolovat chod svého podniku
- ✓ Pokud podnik funguje, nemusí se majitel účastnit pracovního procesu
- ✓ Obvykle majitel podniku říká: „Sháním ředitele pro svůj podnik!“

Zařizuje majitel podniku:

- ✓ Vytváří pracovní příležitosti
- ✓ Pro práci zaměstnanců

Výhody:

- ✓ Nezávislost
- ✓ Samostatnost
- ✓ Zhodnocení vlastních peněz

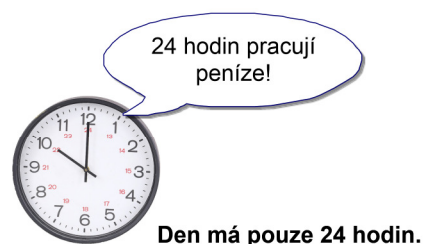
INVESTOR

Investor je člověk, který zhodnocuje svoje peníze.

Nakupuje za ně například domy, byty, pozemky, které pronajímá – toto nazýváme činností investora.

Jiný typ investora investuje peníze do nákupů podniků nebo celých společností, které zprovozní, zkvalitní jejich řízení a pak je prodá.

Záměrem investora je zhodnotit svoje peníze, které mu budou vydělávat další peníze – nazýváme je penězonošiči.

Investor má tři skupiny peněz:

1. Peníze na zajištění přežití a na svou životní úroveň
2. Rezervu pro případ nouze
3. Investiční peníze

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

08 Dobročinnost Metodický list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Ivana Kolátorová
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

08 Dobročinnost: metodický list

Vzdělávací oblasti: Člověk a svět práce, Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis, Člověk a svět práce, Výchova k občanství

Klíčová slova: Příroda, lidstvo, pomoc člověka člověku, charita, filantropie, dobrovolnictví

Očekávané výstupy žáka: Objevuje a seznamuje se s přírodou a její harmonií. Zvažuje vliv člověka na přírodu. Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů: Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti k objevování různých řešení.

Kompetence komunikativní: Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze.

Kompetence sociální a personální: Účinně spolupracuje ve skupině a v týmu, na základě poznání pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. Podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry v týmu. Přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracuje s druhými.

Kompetence občanská: Chápe základní environmentální problémy a respektuje požadavky na životní prostředí.

Pomůcky:

- Pracovní list PL 08, Učební list UL 08, Metodický list ML 08
- Dataprojektor, notebook, případně interaktivní tabule

Organizace vyučování a metody práce:

- Řízená diskuze
- Samostatná práce
- Práce ve dvojicích
- Skupinová práce

Popis činnosti v hodině:

Činnost učitele	Činnost žáka
<p>Motivační rozhovor s žáky na téma dobrý skutek.</p> <p>Úkol 1: Napiš, jak jsi pomohl svému spolužákovi (starším lidem nebo nemocným).</p> <p><i>Řešení:</i> individuální přístup</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Samostatná práce</i></p>
<p>Výklad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobročinnost<ul style="list-style-type: none"> ○ Charita ○ Filantropie ○ Dobrovolnictví • Využití myšlenkové mapy <p>Úkol 2: Koupil sis někdy kytičku v den vyhlášení Květinového dne? Napiš, za jakým účelem byl tento den vyhlášen.</p> <p><i>Řešení:</i> Mezi hlavní cíle této sbírky patří preventivně působit na širokou veřejnost na podporu boje proti rakovině, na nádorovou prevenci, zlepšení kvality života onkologických pacientů, podporu onkologické výchovy, výzkumu a vybavení onkologických center – www.denprotirakovine.cz.</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Samostatná práce</i></p>
<p>Úkol 3: Vylušti slovo složené z písmenek, které se vztahuje k danému tématu.</p> <p><i>Řešení:</i> Dobročinnost</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Práce ve dvojicích</i></p>
<p>Úkol 4: Napiš, jaké části výstroje a vybavení musí mít hasič při likvidaci požáru rodinného domu.</p> <p><i>Řešení:</i> Helma, rukavice, azbestový oblek, dýchací přístroj, kyslíková bomba, cisterna s vodou, hadice,</p>	<p><i>Skupinová práce</i></p>

<p>sekyrka, ...</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	
<p>Úkol 5: Napiš, jaké činnosti vykonávají členové turistického spolku organizovaní v Klubu českých turistů.</p> <p><i>Řešení:</i> značení turistických stezek, údržba zeleně, údržba památek, likvidace odpadu, organizování turistických akcí – Hrádecká vařečka</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Práce ve dvojicích</i></p>
<p>Domácí úkol pro šikulky:</p> <p>George Eastman, americký vynálezce a podnikatel, daroval prostředky Massachusettskému technologickému institutu (MIT), kde vznikl projekt Scratch. Institut (MIT) poskytl zdarma tento projekt a metodiku všem zájemcům z celého světa.</p> <p>Najděte na internetu informace a nakreslete myšlenkovou mapu, popisující stručně dobročinnost od příspěvku George Eastmana, až po dar Massachusettského technologického institutu projektu Scratch všem lidem.</p> <p>Příklad odkazu na informace:</p> <p>http://cs.wikipedia.org/wiki/George_Eastman</p> <p>http://www.penize.cz/spotrebitel/46705-jak-si-vybrat-ktere-dobrocinne-organizaci-poslat-penize</p> <p>http://scratch.mit.edu/</p> <p>http://mit.edu/</p>	<p><i>Samostatná práce</i></p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

08 Dobročinnost Pracovní list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

08 Dobročinnost: pracovní list

Úkol 1: Napiš, jak jsi pomohl svému spolužákovi (starším lidem nebo nemocným).

.....

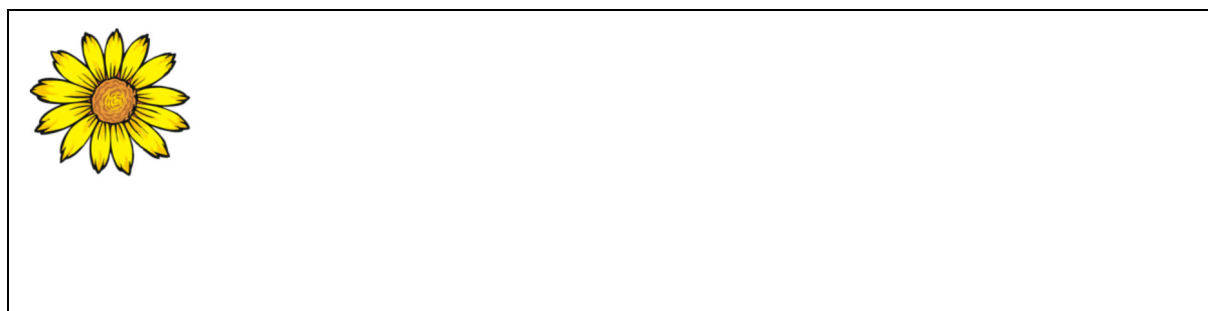
.....

.....

.....

.....

Úkol 2: Koupil sis někdy kytičku v den vyhlášení Květinového dne? Napiš, za jakým účelem byl tento den vyhlášen.

Úkol 3: Vylušti slovo složené z písmenek, které se vztahuje k danému tématu.

O	N	O	S
T	D	I	R
Č	N	O	B

.....

Úkol 4: Napiš, jaké části výstroje a vybavení musí mít hasič při likvidaci požáru rodinného domu.

.....

.....

.....

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

Úkol 5: Napiš, jaké činnosti vykonávají členové turistického spolku organizovaní v Klubu českých turistů.

Domácí úkol pro šikulky:

George Eastman, americký vynálezce a podnikatel, daroval prostředky Massachusettskému technologickému institutu (MIT), kde vznikl projekt Scratch. Institut (MIT) poskytl zdarma tento projekt a metodiku všem zájemcům z celého světa.

Najděte na internetu informace a nakreslete myšlenkovou mapu, popisující stručně dobročinnost od příspěvku George Eastmana, až po dar Massachusettského technologického institutu projektu Scratch všem lidem.

Příklad odkazu na informace:

http://cs.wikipedia.org/wiki/George_Eastman

<http://www.penize.cz/spotrebitel/46705-jak-si-vybrat-ktere-dobrocinne-organizaci-poslat-penize>

<http://scratch.mit.edu/>

<http://mit.edu/>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

08 Dobročinnost Učební list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

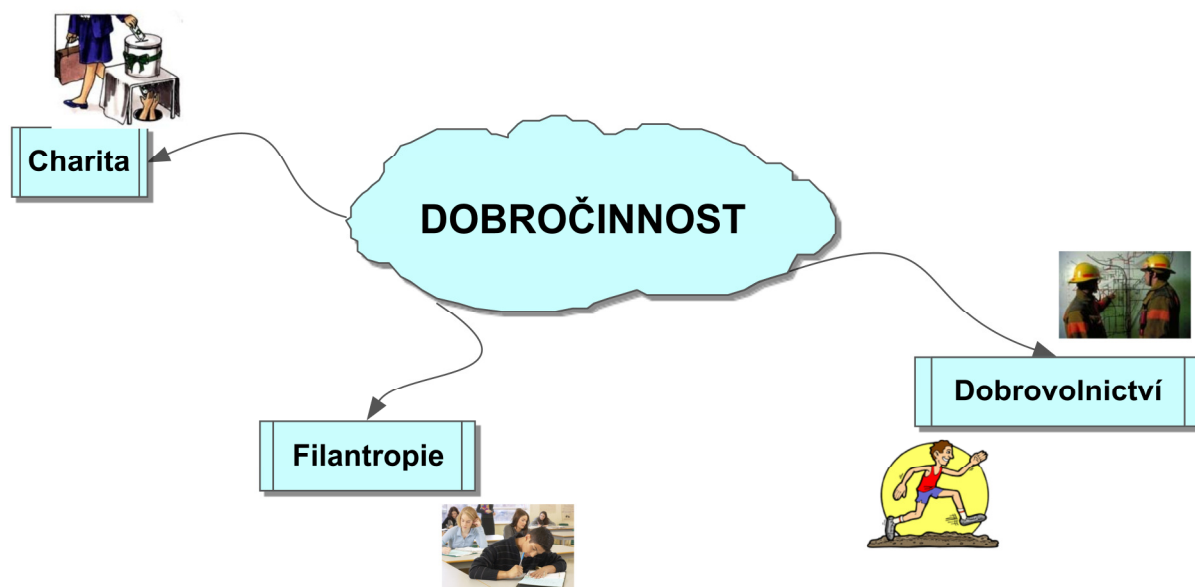
Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

08 Dobročinnost: učební list

Každý z nás se může ocitnout v situaci, že nemůže chodit do zaměstnání a vydělávat peníze. Proto bychom měli myslet nejenom na sebe, ale také na ostatní, kteří potřebují naši pomoc! Dobročinnost, nezištnost a čisté úmysly jsou vzácné lidské vlastnosti. Učme se pomáhat těm, kteří to potřebují.

Dobročinnost je přirozený soucit s trpícími, projevem lásky člověka k člověku. Vyvíjí se a mění postupně v souladu s rozvojem morálních hodnot, mravních a náboženských názorů. V minulosti v Řecku a Římě tuto činnost zabezpečoval stát a byla hrazena ze státní pokladny. Ve středověku se o chudé, nemocné, sirotky, bezdomovce starala církev, která podporovala a zakládala hospice (nemocnice, ošetřovny). **V současné době** u nás dobročinnost zajišťuje stát ve spolupráci s různými spolky, nadacemi a jednotlivci a **člení se na 3 složky**.

Charita (z latinského výrazu caritas = slitování, smilování) obvykle označuje **dobrovolné dobročinné akce** na pomoc trpícím lidem, dětem, starým lidem, sociálně slabým, nemocným a pomoc lidem v tíživé životní situaci. V praxi může nabývat různých forem - peněžité a věcné dary, práci vykonávanou zdarma pro dobročinnou, humanitární či charitativní organizaci. Charita zajišťuje v některých zemích také podporu pro uprchlíky a migranty.

Filantropie (z řec. filein, milovat a anthrōpos, člověk - láska k člověku) **je forma dobročinnosti**. Je to zajišťování peněz, zboží, času nebo úsilí pro podporu obecně prospěšného účelu, zpravidla v delším časovém horizontu a

s jasně definovanými cíli. Například podpora studentů v cizině, podpora výzkumu léku proti rakovině, založení Jedličkova ústavu pro postižené děti, Fričova hvězdárna v Ondřejově.

Dobrovolnictví je činnost prováděná ve prospěch druhých **bez nároků na finanční odměnu**. O dobrovolnictví mluvíme v případě, když člověk věnuje něco dobrovolně jiným (může jít o peníze, věci, čas, úsilí). Mezi důvody k dobrovolnictví patří potřeba pomáhat druhým, měnit svět k lepšímu, bránit svoji vlast ve válce, pomáhat při živelní katastrofě, mírnit utrpení nemocných lidí při epidemiích atd.

Příklady dobročinnosti v České republice:

<http://www.vdv.cz/uvod/>

<http://www.clovekvtisni.cz/>

<http://www.adra.cz/>

<http://www.paraple.cz/>

<http://www.terezamaxovadetem.cz/>

<http://svetlaska.centrum.cz/sbirka.phtml>

<http://www.firmy.cz/Instituce-a-urady/Neziskove-a-humanitarni-instituce/Nadace>

Klub českých turistů

Junák

Sokol – tělovýchovná jednota

Český svaz ochránců přírody

Dobrovolní hasiči

Tyto příklady dobročinnosti z celé ČR jsou uvedeny na: www.seznam.cz – vyhledej.

Záleží jen na nás, jestli přispějeme sirotkům, ekologii, církvi nebo na obnovu historických památek. Je jedno, jestli ze začátku dáme jen pár korun nebo hračku. Hlavní je náš postoj k tomu, jak vnímáme problémy ve svém okolí. Neměli bychom je ignorovat.

Každý z nás ví, že jsou lidé v daleko horší životní situaci než my. A šlechetnost se každému vrátí. Nezapomínejte, že vaše budoucnost začíná už dnes! Šlechetnost vám pomůže postavit si dobrý základ osobnosti, který je pro úspěch ve všech směrech nezbytný.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

09 Úspory v domácnosti Metodický list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Ivana Kolátorová
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

09 Úspory v domácnosti: metodický list

Vzdělávací oblasti: Člověk a svět práce, Matematika

Vyučovací předmět: Matematika, Člověk a svět práce

Klíčová slova: Nutné výdaje, peníze, energie, solární panely, větrné elektrárny

Očekávané výstupy žáka: Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů: Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti k objevování různých řešení.

Kompetence komunikativní: Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze.

Kompetence sociální a personální: Účinně spolupracuje ve skupině a v týmu, na základě poznání pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. Podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry v týmu. Přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracuje s druhými.

Kompetence občanská: Chápe základní environmentální problémy a respektuje požadavky na životní prostředí.

Pomůcky:

- Pracovní list PL 09, Učební list UL 09, Metodický list ML 09
- Dataprojektor, notebook, případně interaktivní tabule

Organizace vyučování a metody práce:

- Řízená diskuze
- Samostatná práce
- Práce ve dvojicích
- Skupinová práce

Popis činnosti v hodině:

Činnost učitele	Činnost žáka
<p>Výklad: Nutné výdaje a jejich úspory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Myšlenková mapa<ul style="list-style-type: none"> ○ Bydlení ○ Energie ○ Jídlo, potraviny <p>Úkol 1: Napište možnosti úspor v nákladech ve vaší domácnosti.</p> <p><i>Řešení:</i> viz vzor</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Samostatná práce</i></p>
<p>Výklad: Grafické vyjádření spotřeby energií</p> <p>Výklad podle UL 09 str. 2 - 3, dataprojektor</p> <p>Úkol 2: Očíslujte spotřebiče podle finanční náročnosti (1 = největší).</p> <p><i>Řešení:</i> žehlička – 5, pračka – 4, vaření – 3, chladnička – 1, myčka – 2, elektronika-5</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Samostatná práce</i></p>
<p>Výklad: Spotřeba energie v rodinném domku</p> <p>Výklad myšlenkové mapy – UL 09 str. 2, dataprojektor</p> <p>Úkol 3: Napiš, jaké znáš druhy topení k vytápění místností.</p> <p><i>Řešení:</i> viz vzor</p> <p>Vyhodnocení: firmu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Práce ve dvojicích</i></p>
<p>Výklad: Příklady využití sluneční energie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Solární panely k ohřevu teplé vody • Fotovoltaické panely k výrobě elektřiny <p>Úkol 4: Napiš, kam se dají umístit solární panely k ohřevu teplé užitkové vody.</p> <p><i>Řešení:</i> viz vzor</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Práce ve dvojicích</i></p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

09 Úspory v domácnosti Pracovní list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

09 Úspory v domácnosti: pracovní list

Úkol 1: Napište možnosti úspor v nákladech ve vaší domácnosti.

Snížení spotřeby plynu instalací krbových kamen na dřevo z vlastního lesa.
Místo tučného tvarohu kupovat polotučný tvaroh do buchet.

Úkol 2: Očíslujte spotřebiče podle finanční náročnosti (1 = největší).

Spotřebič	Náročnost
Žehlička	
Pračka	
Sporák - vaření	
Chladnička a mraznička	
Myčka nádobí	
Elektronika	

Úkol 3: Napiš, jaké znáš druhy topení k vytápění místností.

Plynové topení, ...

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

Úkol 4: Napiš, kam se dají umístit solární panely k ohřevu teplé užitkové vody.

Na střechu zahradního domku k ohřevu vody pro zalévání zahrádky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

09 Úspory v domácnosti

Učební list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

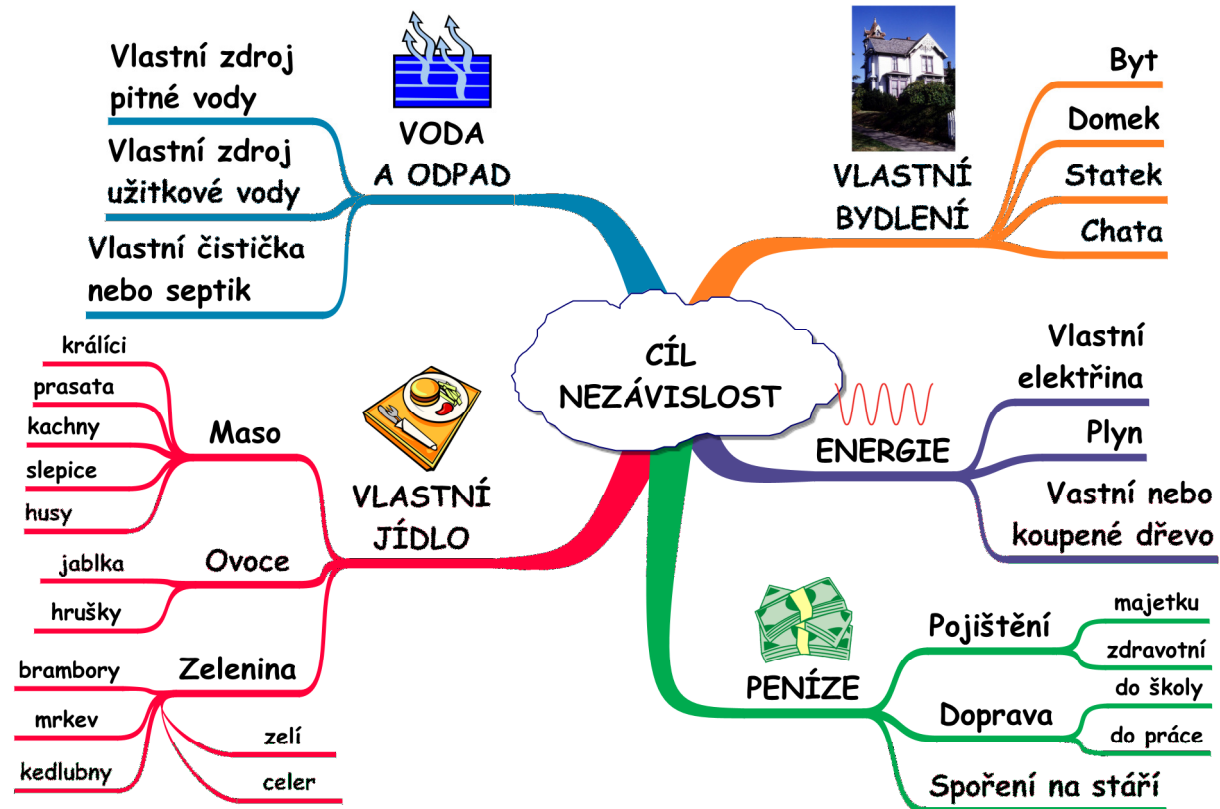

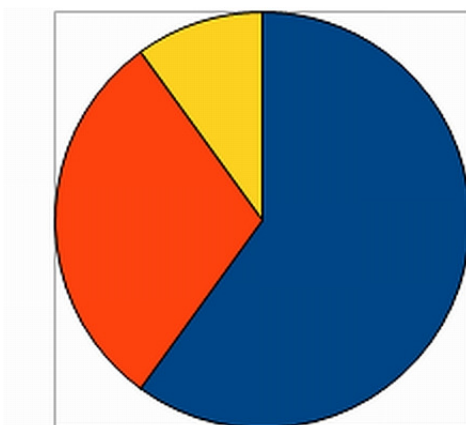
09 Úspory v domácnosti: učební list

Jedna z možností, jak ušetřit své vydělané peníze, je snížit svoje výdaje a svoji nezávislost na spotřebě. Jsme vůbec schopni **snížit své nutné výdaje** – například ve spotřebě elektřiny, plynu, vody, jídla, náklady na bydlení?

Ideální by bylo maximální snížení těchto nutných výdajů s tím, že si musíme uvědomit, že poklesne naše životní úroveň.

Jednou z cest k nižším výdajům jsou úspory v domácnosti. Obrázek naznačuje, jaké máme v domácnosti náklady na energie.

Kde se dá nejvíc ušetřit?

Jak je vidět na obrázku, největší náklady jsou na topení a teplou vodu.

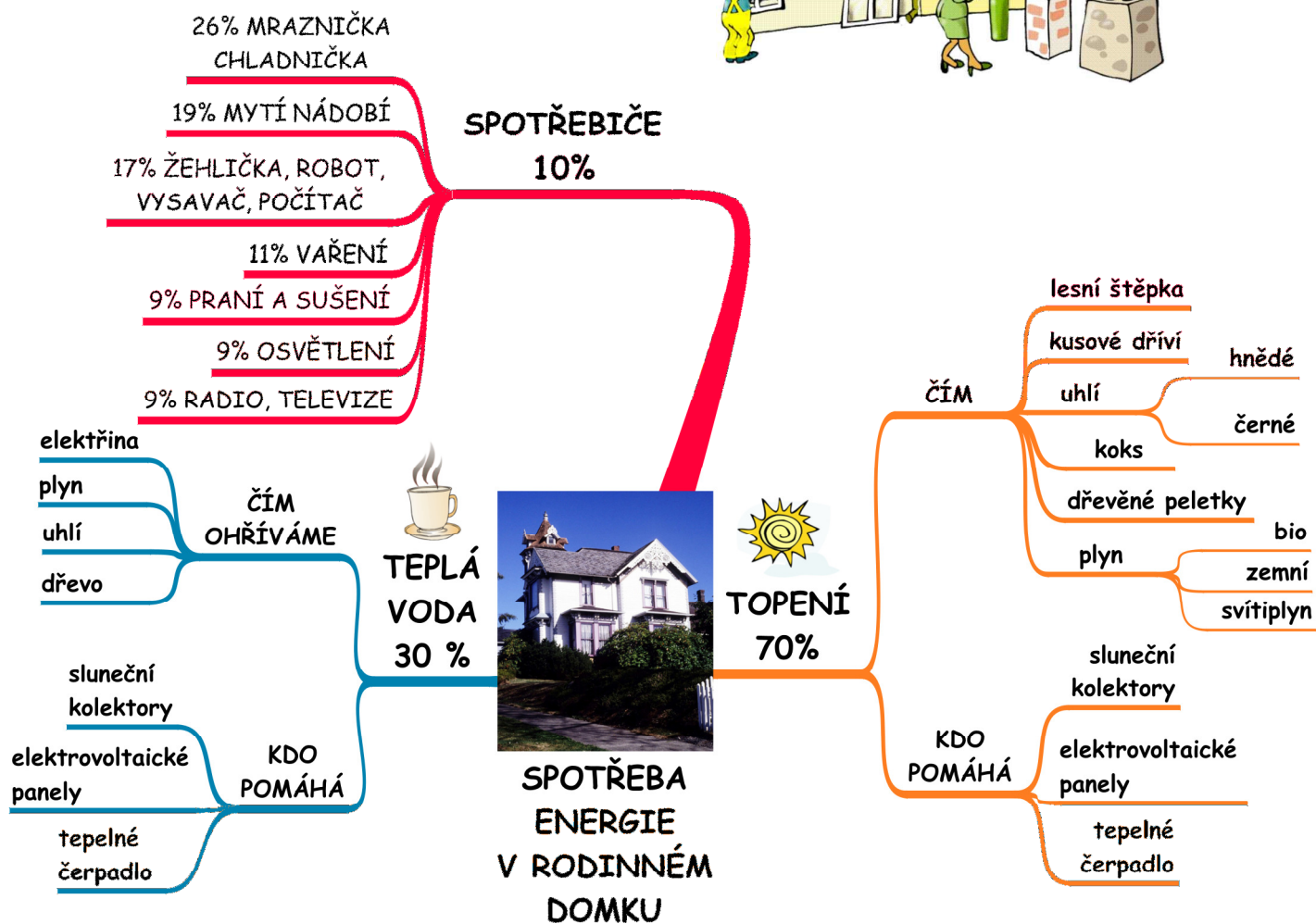
- 1 60 – 80 % **TOPENÍ**
- 2 30 % **TEPLÁ VODA**
- 3 10 % **SPOTŘEBIČE**

U spotřebičů se největší náklady týkají tepla a chladu.

- 1 - Chladnička a mraznička 26 %
- 2 - Mytí nádobí a teplá voda 19 %
- 3 - Vaření 11 %
- 4 - Praní a sušení 9 %
- 5 - Osvětlení 9 %
- 6 - Rádio a televize 9 %
- 7 - Žehlička, robot, vysavač, počítač 17 %

SPOTŘEBA ENERGIE V RODINNÉM DOMKU

Únik tepla v rodinném domku (orientačně):

40 % uniká okny,
35 % nesprávně izolovanými obvodovými stěnami,
20 % střechou a
5 % stropem suterénu.

Příklady využití sluneční energie pro výrobu elektřiny a ohřev teplé vody

Solární panely:

Slunce ohřívá vodu v solárních kolektorech a využívá ji k ohřevu teplé užitkové vody v zásobnících.

Fotovoltaické panely:

Fotovoltaické panely vyrábějí elektrický proud, který je možné dodávat do elektrické sítě.

Větrná elektrárna:

Na horách, pláních a na pobřeží lze využít pro výrobu elektrické energie větru.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

10 Životní cyklus a životní styl Metodický list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Ivana Kolátorová
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

10 Životní cyklus a životní styl: metodický list

Vzdělávací oblasti: Člověk a společnost, Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Člověk a svět práce, Výchova k občanství

Klíčová slova: Životní cyklus, životní styl, produktivní věk, ostatní výdaje, nutné výdaje

Očekávané výstupy žáka: Porovnává na základě pozorování základní projevy života. Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů: Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti k objevování různých řešení.

Kompetence komunikativní: Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze.

Kompetence sociální a personální: Účinně spolupracuje ve skupině a v týmu, na základě poznání pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. Podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry v týmu. Přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracuje s druhými.

Kompetence občanská: Chápe základní environmentální problémy a respektuje požadavky na životní prostředí.

Pomůcky:

- Pracovní list PL 10, Učební list UL 10, Metodický list ML 10
- Dataprojektor, notebook, případně interaktivní tabule

Organizace vyučování a metody práce:

- Řízená diskuze
- Samostatná práce
- Práce ve dvojicích
- Skupinová práce

Popis činnosti v hodině:

Činnost učitele	Činnost žáka
Motivační rozhovor s žáky na téma: „Na co se v dospělosti nejvíce těším.“	<i>Řízená diskuze</i>
Výklad: Životní etapy – UL 10 str. 2 <ul style="list-style-type: none"> Schematické znázornění etap Úkol 1: Napiš, která fáze životního cyklu ti nejvíce vyhovuje a proč. <i>Řešení:</i> individuální přístup Vyhodnocení: formy zvolí vyučující	<i>Řízená diskuze</i> <i>Samostatná práce</i>
Výklad: Produktivní věk <ul style="list-style-type: none"> Zaměstnanec, živnostník, majitel podniku, investor Příprava na důchodový věk Úkol 2: Odhadněte, kolik let budete v produktivním věku? (důchod od 65 let) <i>Řešení:</i> podle nejvyššího dosaženého vzdělání: vyučen - 47 let, maturita - 46 let, vysoká škola - 41 let Vyhodnocení: formu zvolí vyučující	<i>Řízená diskuze</i> <i>Práce ve dvojicích</i>
Výklad: Životní styl <ul style="list-style-type: none"> Budování penězonošičů (majetku) Výdaje nutné a výdaje ostatní Úkol 3: Vyjmenuj některé výdaje nutné a některé výdaje ostatní. <i>Řešení:</i> viz vzor PL 10 str. 2 Vyhodnocení: formu zvolí vyučující	<i>Řízená diskuze</i> <i>Skupinová práce</i>
Úkol 4: Spojte, co k sobě patří! <i>Řešení:</i> Chodíme do školy – Získáváme duševní majetek Investujeme svůj čas – Lepší budoucnost V zaměstnání získáváme své peníze – Jsme na	<i>Samostatná práce</i>

<p>rodičích nezávislí</p> <p>Důchodový věk – Žijeme z úspor</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	
<p>Úkol 5: Doplně do vět chybějící výrazy.</p> <p><i>Řešení:</i> vlastní rodinu, příjmů, peníze, peněžonosiče, nezávislí</p> <p>Vyhodnocení: Formu zvolí vyučující</p>	<i>Práce ve dvojicích</i>
<p>Úkol 6: Napiš, jak budoucí důchodce může v produktivním věku ovlivnit svůj životní styl ve stáří.</p> <p><i>Řešení:</i> Budovat peněžonosiče – např. pronájem bytu, garáže, ..., pečovat o své zdraví – rekreační sporty, založit penzijní připojištění, ...</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<i>Samostatná práce</i>
<p>Shrnutí tématu – výklad myšlenkové mapy</p>	<i>Řízená diskuze</i>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

10 Životní cyklus a životní styl Pracovní list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

10 Životní cyklus a životní styl: pracovní list

Úkol 1: Napiš, která fáze životního cyklu ti nejvíce vyhovuje a proč.

.....

.....

.....

**Úkol 2: Odhadněte, kolik let budete v produktivním věku?
(důchod od 65 let)**

.....

.....

Úkol 3: Vyjmenuj některé výdaje nutné a některé výdaje ostatní.

<i>Nutné výdaje</i>	Nájem, jídlo,
<i>Ostatní výdaje</i>	Dovolená,

Úkol 4: Spojte, co k sobě patří!

Chodíme do školy	Získáváme duševní majetek
Investujeme svůj čas	Žijeme z úspor
V zaměstnání získáváme své peníze	Jsme na rodičích nezávislí
Důchodový věk	Lepší budoucnost

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

Úkol 5: Doplně do vět chybějící výrazy.

V průběhu životního cyklu se staráme o ....., navyšování ....., a o budoucnost. V zaměstnání dostáváme ..... a hospodaříme s nimi. Rodiče se starají o své děti a pečují o své ..... .
V produktivním věku jsme na rodičích .....

Úkol 6: Napiš, jak budoucí důchodce může v produktivním věku ovlivnit svůj životní styl ve stáří.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

10 Životní cyklus a životní styl

Učební list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

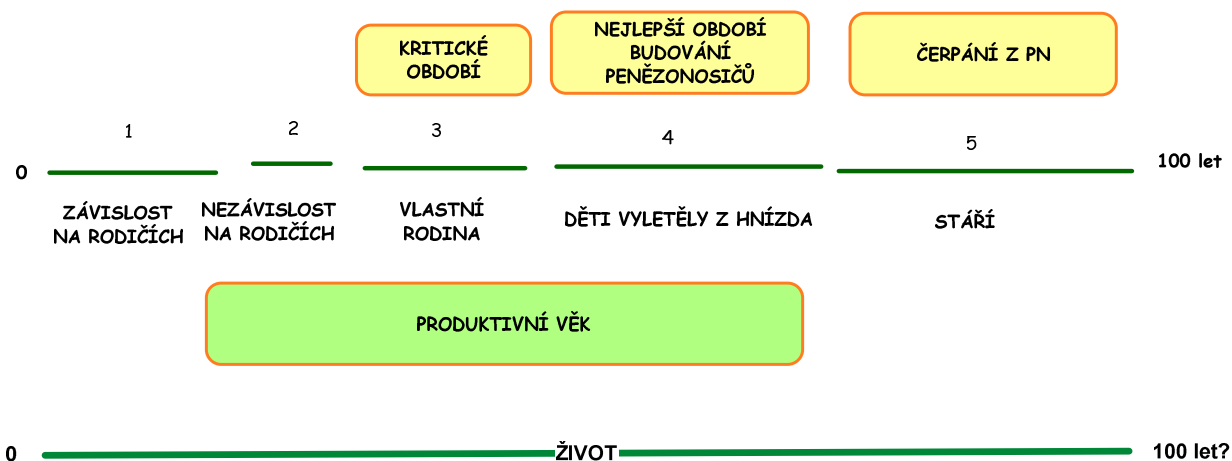

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

10 Životní cyklus a životní styl: učební list

Každý z nás během svého života většinou projde pěti etapami. I váš dědeček byl roztomilé miminko a byl **závislý na svých rodičích**. Neuvěřitelné. Ale je to tak. Po této etapě následuje **produktivní věk**, který se dělí na období, kdy přestávají děti být závislé na rodičích, zakládají vlastní rodinu, až po osamostatnění jejich dětí. Posledním obdobím je **stáří**, kdy hodnotíme svůj život.

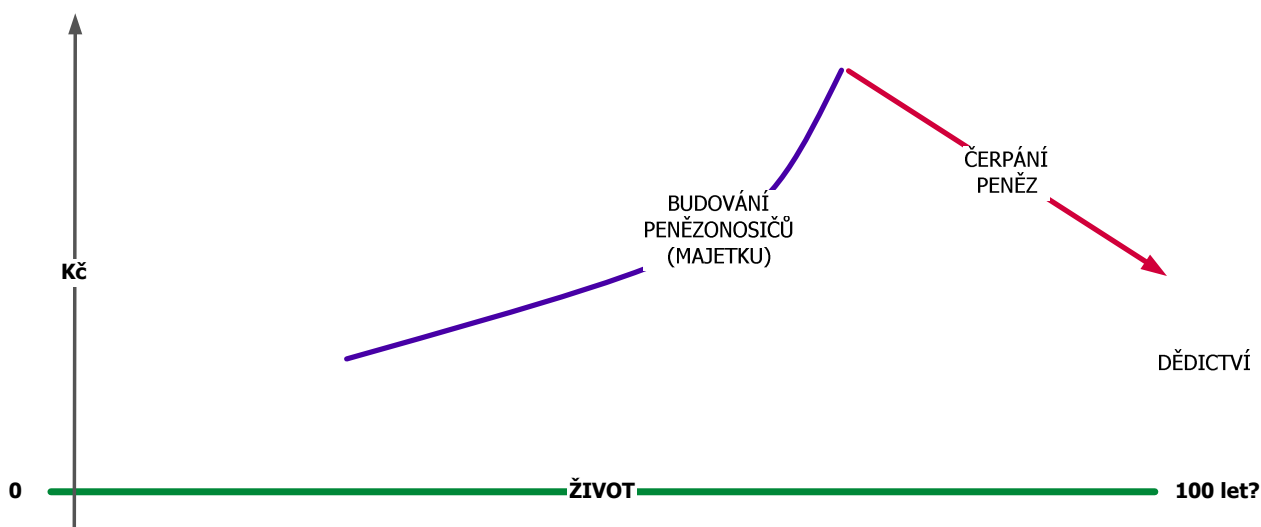

V produktivním věku chodí většina lidí do zaměstnání. Někdo pracuje jako zaměstnanec, nebo jako živnostník, majitel firmy, jiný se stane investorem.

Někteří lidé žijí střídavě a šetří si na finanční zabezpečení svého stáří. Myslí na dobu, kdy nebudou v produktivním věku a nebudou mít příjmy ze zaměstnání. Pro prožití spokojeného stáří je zejména nezbytné být zdravý, mít zázemí své rodiny a být finančně zajištěný.

ŽIVOTNÍ STYL

Zodpovědní lidé ke svému stáří vytvářejí a kupují v průběhu produktivního věku penězonošiče, aby měli vlastní zdroje příjmů. To ovlivňuje jejich způsob života i jejich životní styl.

Na jedné straně je plnění našich snů a na druhé straně naše příjmy. Někteří lidé se rozhodnou pro zdravý životní styl a žijí podle svých možností s výhledem do budoucnosti. Jiní lidé volí náročný život na vysoké noze. Vyšší životní úroveň je daleko těžší udržet. Proto větší **počáteční skromnost** zejména v čerpání našich výdajů by více slušela naší přítomnosti. Výdaje dělíme na nutné a ostatní.

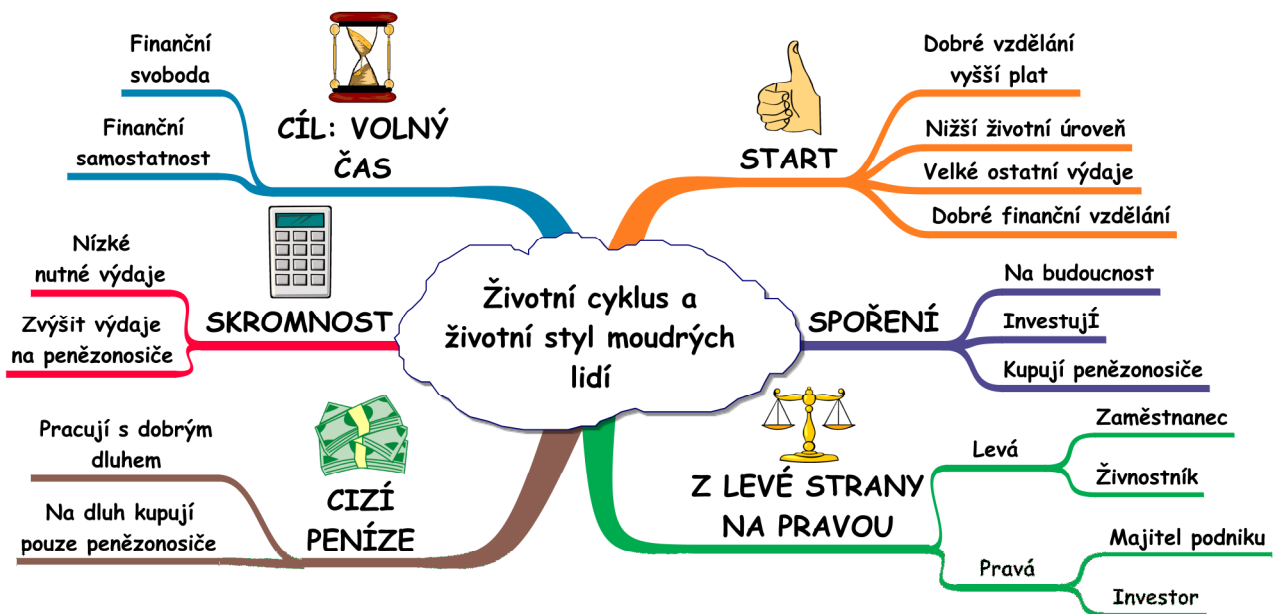
Právě pomocí OSTATNÍCH VÝDAJŮ můžeme ovlivnit svůj životní styl, svoji budoucnost i životní úroveň.

Výhodu má ten, kdo začne s finančním vzděláváním v mládí a naučí se zhodnocovat své aktivní příjmy, řídit své ostatní výdaje a kupovat peněžonosiče. Na konci produktivního věku se příležitosti a možnosti finančního zabezpečení na stáří významně snižují.

Římský filozof, dramatik, básník a politik řekl:

„Bohatství moudrému slouží, hloupému vládne.“ Lucius Annaeus Seneca

Schéma životního cyklu a životního stylu:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

11 Příjmy, výdaje a tok peněz Metodický list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Ivana Kolátorová
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

11 Příjmy, výdaje a tok peněz: metodický list

Vzdělávací oblasti: Člověk a svět práce, Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika, Člověk a svět práce

Klíčová slova: Zdroje příjmů a druhy výdajů, výdaje nutné a ostatní, výdaje na zvýšení životní úrovně, na investice (budoucnost), penězožrouti a penězonoši, výsledovka, rozvaha, tok peněz

Očekávané výstupy žáka: Rozliší různé zdroje příjmů, různé druhy zaměstnání a uplatnění ve společnosti.

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů: Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti k objevování různých řešení.

Kompetence komunikativní: Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze.

Kompetence sociální a personální: Účinně spolupracuje ve skupině a v týmu, na základě poznání pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. Podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry v týmu. Přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracuje s druhými.

Kompetence občanská: Chápe základní environmentální problémy a respektuje požadavky na životní prostředí.

Pomůcky:

- Pracovní list PL 11, Učební list UL 11, Metodický list ML 11
- Dataprojektor, notebook, případně interaktivní tabule

Organizace vyučování a metody práce:

- Řízená diskuze
- Samostatná práce
- Práce ve dvojicích
- Skupinová práce

Popis činnosti v hodině:

Činnost učitele	Činnost žáka
<p>Výklad: Zdroje osobních příjmů Promítne myšlenkové mapy s textem z učebního listu, který vysvětlí a představí obsah, kterým se bude se žáky v následující hodině zabývat.</p> <p>Úkol 1: Napiš, jak zaměstnanec může navyšovat své příjmy. <i>Řešení:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vyšší kvalifikací: Studium jazyků, aplikačního SW - Postupem na vyšší funkce - Uzavřením dalšího pracovního poměru - Změnou pracovního místa s vyšším platem <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Práce ve dvojicích</i></p>
<p>Úkol 2: Uved' příklad, jak mohou peníze vydělávat další peníze. <i>Řešení:</i> nákup akcií, uložené peníze na úrok, nákup zlata, stříbra, stavební spoření</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Samostatná práce</i></p>
<p>Výklad: Výdaje nutné a ostatní S využitím UL 11, str. 1 - 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popis obrázků • Výsledovka • Rozvaha <p>Úkol 3: Zařad' následující výdaje, které patří mezi výdaje nutné a výdaje ostatní. <i>Řešení:</i></p> <p><i>Nutné výdaje:</i> elektřina, telefon, jídlo, nájemné, plyn <i>Ostatní výdaje:</i> dovolená, školné, kolo, kino, lyže</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Skupinová práce</i></p>
<p>Výklad: Tok peněz S využitím UL 11, str. 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výklad myšlenkové mapy	<p><i>Aktivní diskuze</i></p>

Úkol 4: Vymysli příklad k obrázku, kdy za naše peníze nakoupíme peněžonosiče, které vytváří pasivní příjem.

Řešení např.:

- Za ušetřené peníze nakoupí pozemek, který pronajímají.
- Rodiče za ušetřené peníze zakoupí auto, které využívají jako nákladní taxi.

Vyhodnocení: formu zvolí vyučující

Práce ve dvojicích

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

11 Příjmy, výdaje a tok peněz Pracovní list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

11 Příjmy, výdaje a tok peněz: pracovní list

Úkol 1: Napiš, jak zaměstnanec může navyšovat své příjmy.

.....

.....

.....

.....

Úkol 2: Uved' příklad, jak mohou peníze vydělávat další peníze.

.....

.....

.....

.....

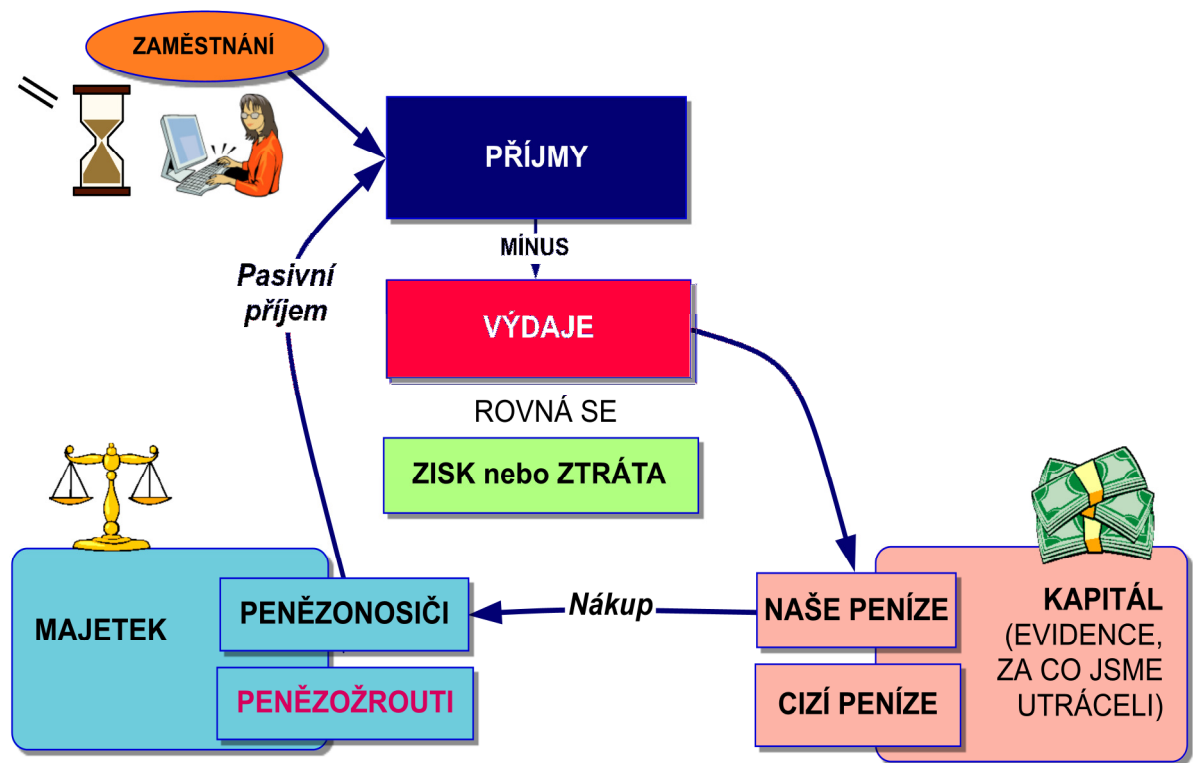
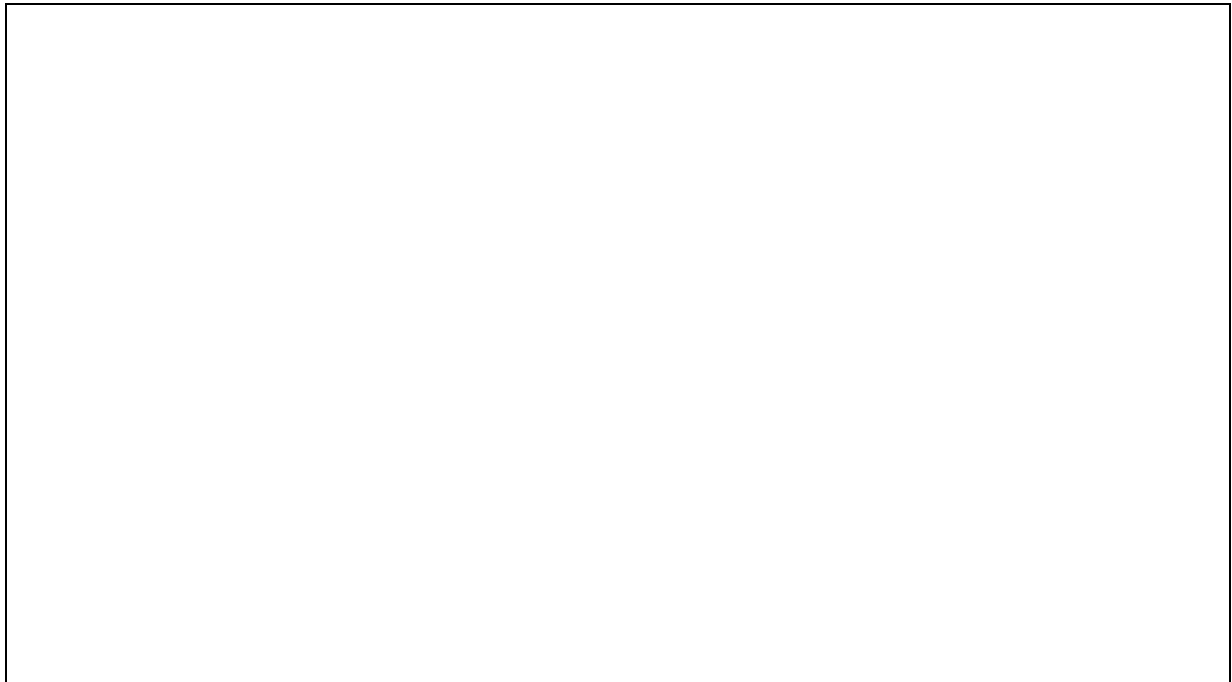
.....

Úkol 3: Zařad' tyto výdaje, které patří mezi výdaje nutné a výdaje ostatní:

elektřina, dovolená, soukromá škola, telefon, jídlo, kolo, nájemné, návštěva kina, lyže, plyn.

Výdaje nutné: elektřina	Výdaje ostatní: dovolená
-----------------------------------	------------------------------------

Úkol 4: Vymysli příklad k obrázku, kdy za naše peníze nakoupíme peněžonosiče, které vytváří pasivní příjem.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

11 Příjmy, výdaje a tok peněz

Učební list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Miroslav Háša
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

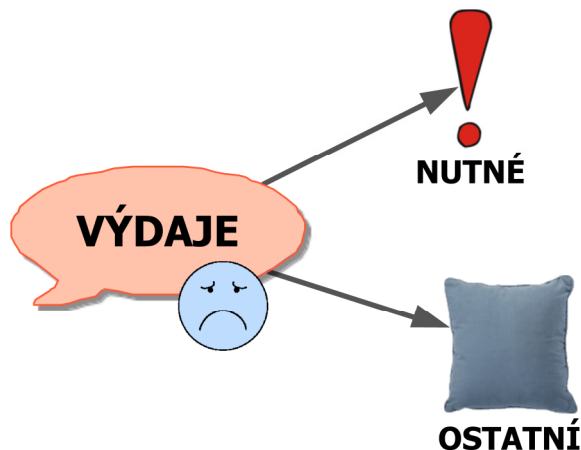
11 Příjmy, výdaje a tok peněz: učební list

Výše příjmu v zaměstnání je závislá na vzdělání, na oboru, ve kterém pracujeme, na délce praxe a na pracovním zařazení. **Zaměstnanec a živnostník** jsou omezeni časem. Vzhledem k tomu, že jejich práce je závislá na čase, je jejich příjem peněz omezen. Navyšování příjmů na levé straně mapy je obtížné, protože den má pouze 24 hodin.

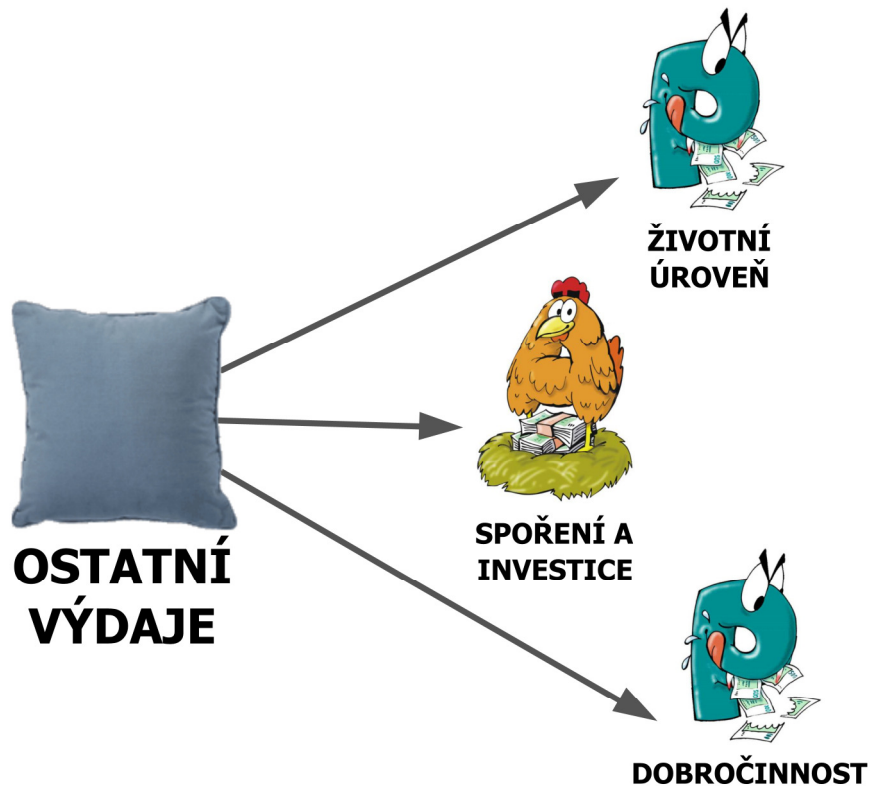
Majitel podniku a investor omezeni časem nejsou. Pokud jsou úspěšní, tak jim úspěch přináší volný čas. Navyšování příjmů na pravé straně mapy je snazší. Vyšší příjmy umožňují další investice do penězonošičů, které přinášejí další peníze.

Úspěch dobrých hospodářů je založen nejenom na příjmech, ale i na **výši výdajů**. Existují dva **druhy výdajů**.

Nutné výdaje jsou určeny pro přežití a zabezpečení naší životní úrovně.

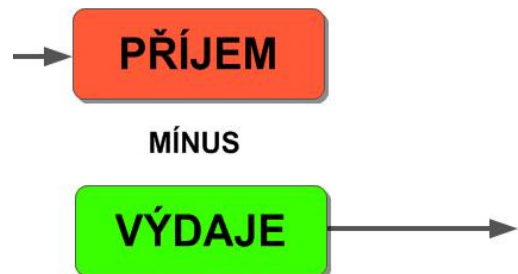
Ostatní výdaje závisí na našem rozhodnutí.

Peníze přitékají do **příjmů**. Zde je shromažďujeme. Je to, jako bychom je měli uložené v peněžence.

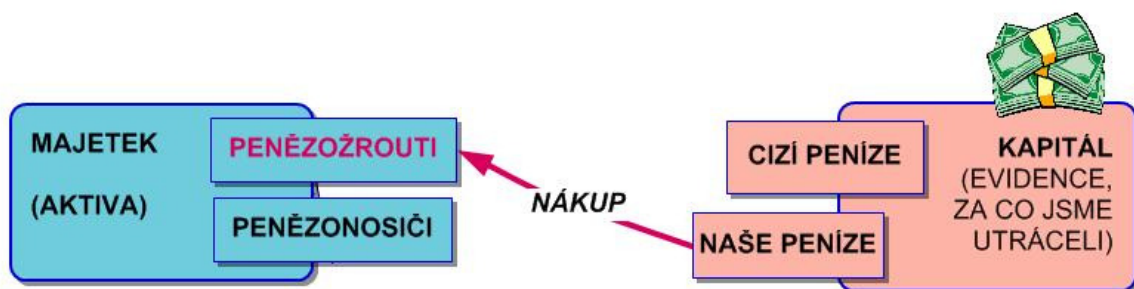
Od příjmů odečítáme **výdaje**. Tím zjistíme, jak s penězi hospodaříme.

Rozdíl příjmů a výdajů je zisk nebo ztráta, což je **výsledovka našeho hospodaření**.

V případě, že výdaje jsou větší než příjmy, začnou si lidé půjčovat peníze – vzniká jim dluh. Při nesplácení dluhu přicházejí mnozí o veškerý svůj majetek a dochází k osobním bankrotům.

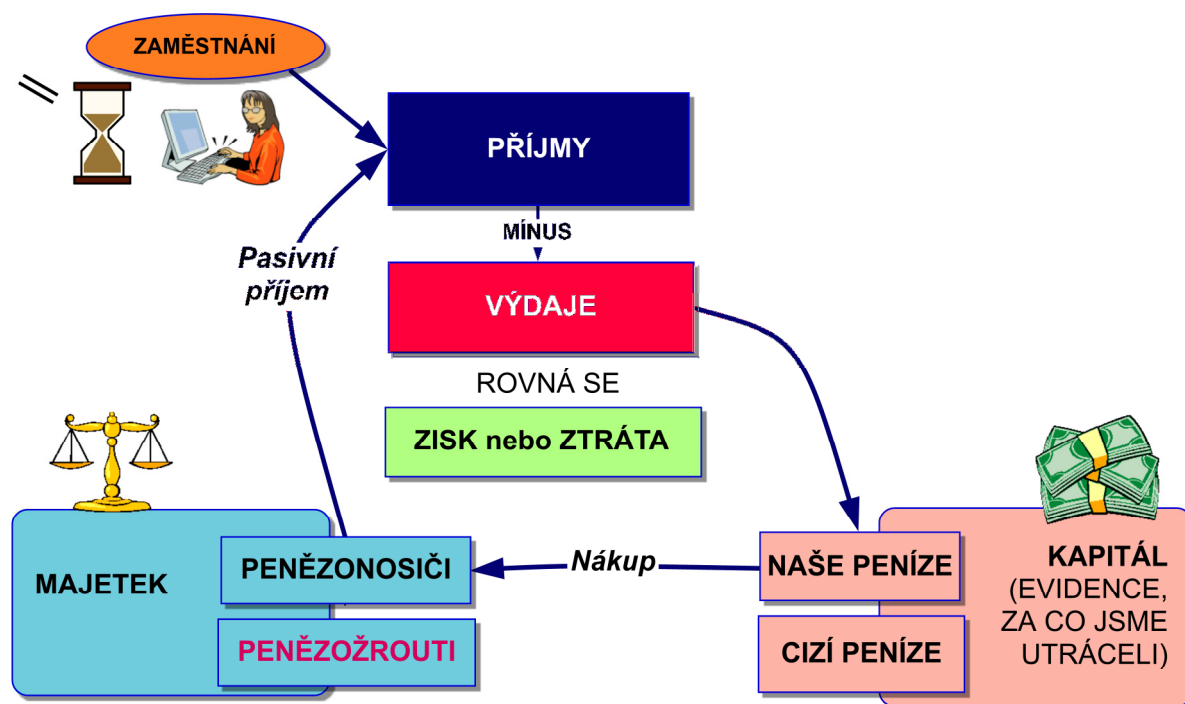
Za naše nebo cizí peníze, které nazýváme **kapitálem**, nakupujeme **majetek**, což jsou peněžozrouti nebo peněžonosiče. Vztah majetku a kapitálu nazýváme **rozvahou našeho hospodaření**.

Propojení **výsledovky a rozvahy** nám umožňuje znázornit **tok peněz**. Tím máme šanci lépe pochopit řadu důležitých pojmů z oblasti finančního vzdělávání.

Do PŘÍJMŮ směřují peníze z našich zaměstnání. Od PŘÍJMŮ odečteme VÝDAJE.

V rozvaze evidujeme výdaje. Zde rozlišujeme, zda se jedná o naše či cizí peníze.

V rozvaze také registrujeme, jaký majetek si kupujeme. Zda si kupujeme penězožrouty či peněžonosiče.

Tím umíme rozlišit třeba dobrý a špatný dluh.

Červené šipky znázorňují, jak NAŠE PENÍZE vydáváme za PENĚZOŽROUTY, které potřebujeme k přežití a udržení naší životní úrovně.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

12 Klíče k úspěchu Metodický list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Ivana Kolátorová
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

12 Klíče k úspěchu: metodický list

Vzdělávací oblasti: Člověk a společnost, Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Člověk a svět práce, Výchova k občanství

Klíčová slova: Myšlenka, vzdělání, klíč k úspěchu, odpovědnost, vytrvalost, touha, odhodlání, oddanost, kázeň, úsilí

Očekávané výstupy žáka: Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy.

Klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů: Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti k objevování různých řešení.

Kompetence komunikativní: Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze.

Kompetence sociální a personální: Účinně spolupracuje ve skupině a v týmu, na základě poznání pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. Podílí se na utváření příjemné pracovní atmosféry v týmu. Přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, spolupracuje s druhými.

Kompetence občanská: Chápe základní environmentální problémy a respektuje požadavky na životní prostředí.

Pomůcky:

- Pracovní list PL 12, Učební list UL 12, Metodický list ML 12
- Dataprojektor, notebook, případně interaktivní tabule

Organizace vyučování a metody práce:

- Řízená diskuze
- Samostatná práce
- Skupinová práce

Popis činnosti v hodině:

Činnost učitele	Činnost žáka
<p>Výklad: Základní klíč k úspěchu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzdělání • Postoje a cíle <p>Úkol 1: Popiš své budoucí povolání, které by bylo zároveň jak tvým koníčkem, tak tvou finanční obživou.</p> <p><i>Řešení:</i> individuální přístup</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Samostatná práce</i></p>
<p>Výklad:</p> <p>1. Klíč k úspěchu: Ovládejte svůj myšlenkový svět</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seznámení příběhu z cirkusu Berousek • Vyvození závěru z příběhu – UL 12, str. 1 <p>2. Klíč k úspěchu: Mějte jasné cíle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seznámení s příběhem Jessie Owense • Vyvození závěrů z příběhu – UL 12, str. 2 <p>3. Klíč k úspěchu: Převzmete odpovědnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seznámení s příběhem pana Miloně • Vyvození závěrů UL 12, str. 2 – 3 <p>Úkol 2: Odpověz na tyto otázky.</p> <p><i>Řešení:</i> individuální přístup žáků</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Řízená diskuze</i></p> <p><i>Samostatná práce</i></p>
<p>Úkol 3: V tabulce je uveden jeden z návrhů cílů. Tabulku doplň o své 2 konkrétní cíle podle vzoru.</p> <p>Popis vzoru PL 12, str. 2 – 3</p> <p><i>Řešení:</i> individuální přístup žáků</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	<p><i>Samostatná práce</i></p>
<p>Úkol 4: Napiš, který přístup chování a jednání v klíči převzetí odpovědnosti ty upřednostňuješ a proč.</p>	<p><i>Samostatná práce</i></p>

<p><i>Řešení:</i> individuální přístup žáků</p> <p>Vyhodnocení: formu zvolí vyučující</p>	
<p>Výklad:</p> <p>4. Klíč k úspěchu: Vytvrvejte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seznámení s příběhem T. G. Masaryka • Vyvození závěrů UL 12, str. 3 • 5 zásad úspěchu: touha, odhodlání, oddanost, kázeň, úsilí 	<p><i>Řízená diskuze</i></p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

12 Klíče k úspěchu Pracovní list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Petr Kolátor
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

12 Klíče k úspěchu: pracovní list

Úkol 1: Popiš své budoucí povolání, které by bylo zároveň jak tvým koníčkem, tak tvou finanční obživou.

--

Úkol 2: Odpověz na tyto otázky.

Otázka	Ano	Ne
Můžeš zlepšit svůj prospěch v předmětu matematika?		
Dokážeš se zastat spolužáka, kterého šikanuje jiný žák?		
Dokážeš za rok vydělat 50 000,- Kč?		
Dokážeš pomoc rodičům v jejich tíživé finanční situaci?		
Dokážeš pomoc rodičům se svým mladším sourozencem tím, že ho budeš každý den vyzvedávat ze školky?		

Úkol 3: V tabulce je uveden jeden z návrhů cílů. Tabulku doplň o své 2 konkrétní cíle podle vzoru. (Místo na své cíle najdeš na další straně.)

CÍL	DATUM
1. Hrát kopanou za žáky, okresní přebor Krč	30. 6. 2013

Když máme vytyčený jasný cíl, můžeme udělat seznam činností, které musíte vykonat, abyste dosáhli tohoto cíle:

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

Cíl č. 1 – Hrát kopanou za žáky, okresní přebor Krč

Činnosti:

1. Splnit požadavky náboru fotbalového klubu.
2. Našetřit na kopačky.
3. Udělat si volno na tréninky.

Vlastnosti, které potřebuji k dosažení cíle:

1. Uběhnout 60 m pod 30 sekund.
2. Driblink s míčem s oběma nohama.
3. Touha po vítězství.

Nedostatky, které je nutno odstranit:

1. Naučit se kopat do míče oběma nohama.
2. Nevzdávat prohraný zápas, bojovat až do posledního hvizdu rozhodčího.

Prázdná tabulka pro tvoje vlastní cíle:

CÍL	DATUM
1.	
2.	

Když jste sepsali své vlastní cíle, udělejte si také seznam činností, které k němu vedou, podle výše uvedeného vzoru:

MŮJ CÍL č. 1

Činnosti:

- 1.
- 2.
- 3.

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

Vlastnosti, které potřebuji k dosažení cíle:
1.
2.
3.
Nedostatky, které je nutno odstranit:
1.
2.
3.

MŮJ CÍL č. 2
Činnosti:
1.
2.
3.
Vlastnosti, které potřebuji k dosažení cíle:
1.
2.
3.
Nedostatky, které je nutno odstranit:
1.
2.
3.

Jméno žáka: _____ Třída: _____ Datum: _____

Úkol 4: Napiš, který přístup chování a jednání v klíči převzetí odpovědnosti ty upřednostňuješ a proč.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.1.00/08.0094 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech

Asociace pedagogů základního školství České republiky

www.vcele.eu

12 Klíče k úspěchu

Učební list

Ročník: 7
Doporučený počet hodin: 1 – 2

Autor: Mgr. Petr Kolátor
Editace a grafická úprava textu: Mgr. Bc. Anna Doubková

© 2013 Asociace pedagogů základního školství České republiky

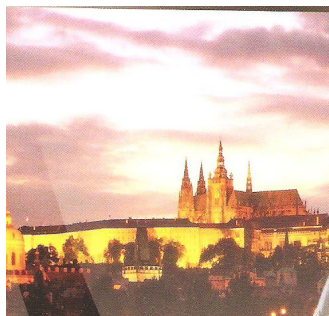
Ilustrační obrázky jsou použity v souladu s podepsanou smlouvou s Milanem Lesniakem a s licencemi k fotodokumentaci projektu VUREES a databáze software Inspiration.

Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

12 Klíče k úspěchu: učební list

Prosperita národa záleží na finančním úspěchu každého jedince. **Blahobyt** je výsledkem lidských snah a schopností. **Jedním klíčem k němu je vzdělání**, pomocí něho získáme základy například jak ocenit hodnotu peněz, znát zákon o zisku a tvorbě úspor, řídit se pravidlem, že peníze dělají další peníze a toto vše v souladu s našimi kroky, názory, činy a s platnými zákony ČR. V tomto tématu se

z klíčů **zaměříme** pouze **na naše postoje a cíle** k dosažení našich úspěchů při tvorbě bohatství. Důležité je hned v úvodu si uvědomit, že **nejbohatší člověk** je ten, který je zdravý, má rodinné zázemí a práci, která ho uspokojuje a zabezpečuje mu jeho finanční potřeby.

Klíčem k úspěchu je vždy série správných rozhodnutí. Každý den se ocitáme na křižovatce, kdy řekneme jedné činnosti ano a druhou zamítneme. Měli bychom se při svém rozhodování řídit podle níže uvedených vybraných klíčů k úspěchu:

1. Klíč k úspěchu: Ovládejte svůj myšlenkový svět

V cirkusu Berousek měli velkého slona, který byl připoután k malému kolíku v zemi. Uvědomil jsem si, že kdyby toto monstrum trošku zatáhlo, vytrhne kolík hravě ze země a bude zase volný. Proč to ale neudělal? Jako malé slůně se nikdy nemohl osvobodit. Po dlouhé námaze si jeho mysl přivykla na to, že bude navždy zotročen.

Tragédie mnoha lidí je, že jsou poraženi již od samého začátku, protože se domnívají, že toho v životě moc nedokážou. Myslí si, že nikdy nezískají dovednost a nebudou úspěšní. Jsou přesvědčeni, že musí zůstat stále ve stejných kolejích. Problém nespočívá v tom, co si myslí, že jsou, ale co si myslí, že nejsou. Jestliže neovládáme svůj myšlenkový svět, budeme otrokem svého okolí. Náš život odpovídá našim postojům.

2. Klíč k úspěchu: Mějte jasné cíle

V roce 1936 se Jessie Owens vrátil z olympijských her jako nejrychlejší muž světa. Novináři se ho ptali - Jak jsi to dokázal? Všechno to začalo okamžikem, když jsem byl na základní škole a náš trenér se nás zeptal, čím bychom chtěli být. Owens již tenkrát řekl, že bude nejrychlejším člověkem na světě. Můj trenér se podíval na mě, na černého kluka kost a kůže a odpověděl: „Jessi, to je ale velký sen“. Má to jeden

háček. Sny mají ve zvyku vznášet se vysoko na nebi. Plují si tam nahoře jako obláčky. Nikdy se nestanou skutečností, dokud nenajdeš odvahu postavit si k nim žebřík a vystupovat po něm stupínek po stupínku. To hlavní, co jsme se od něj naučili, bylo, že nás neustále přesvědčoval o tom, že se „Můžeme stát čímkoli, když si stanovíme konkrétní cíl“.

Existuje jedno pravdivé rčení – jestliže se nám nedaří stanovit si své cíle, plánujeme nezdar. Napište si seznam činností, které musíte vykonat, abyste dosáhli svého cíle. Dalším krokem je sepsat si vlastnosti, které jsou požadovány k dosažení vašeho cíle. Nebudte na sebe přísní, ale upřímně zhodnoťte překážky, které by vám mohly v dosažení cíle zabránit. Vytvořte si vnitřní vůli sledovat své cíle bez ohledu na překážky a kritiku okolí. Musíte si vytvořit nezdolnou touhu po tom, co v životě chcete docílit s vírou, že to dokážete.

3. Klíč k úspěchu: Převzmete odpovědnost

Pan Miloň celý život pracoval jako projektant pozemních staveb. Měl několik patentů na výstavbu rodinných domků. Byl to jeho koníček a zároveň obživa. Měl šťastné manželství, dobré rodinné zázemí s finanční jistotou. Ve čtyřiceti letech onemocněl nevléčitelnou nemocí. Lékaři jeho manželku upozornili na velkou oběť, kterou bude muset podstoupit v případě, že jeho ošetřování bude probíhat v jejich domácím prostředí. Záleželo na ní, jak se rozhodne. Dát manžela do ústavu, nebo se o něj postarat. Vybrala si to druhé a převzala na sebe morální odpovědnost za svého manžela.

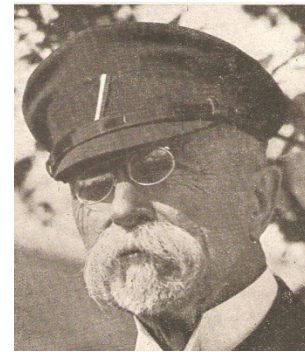
Převzetí odpovědnosti je jedním z velkých klíčů k úspěchu. Nejsnazší cestou je nechat druhé, aby nás vedli. Pamatujte si, že „Bez práce nejsou koláče“. Růst a vývoj k bohatství přicházejí pouze s kázní a zodpovědností. Neúspěšní lidé nechávají věci, aby se děly, **vítězové uvádějí věci do pohybu** s těmito přístupy chování a jednání:

- **Oceňují ostatní.** Již od mládí se naučili říkat „prosím“ a „děkuji“.
- **Jsou laskaví.** Neodsekávají, nekritizují. Respektují názor druhých.
- **Dělají komplimenty.** Oceňují práci druhých. Jsou upřímní.
- **Zajímají se upřímně o druhé.** Vnímají hovor s lidmi. Osvojí si nadprůměrný stisk ruky. Zapamatují si jména svých zákazníků. Mluví pravdu. Bez opravdových přátel je i milionář chudý.
- **Jsou nadšeni.** Lidé budou vnímat vaše nadšení. Negativní postoje jsou pro vaše myšlení jedovaté.

- **Dbají na svůj vzhled.** Nekupují si roztrhané noviny, natlučené ovoce. Mají čisté boty.
- **Šetří časem a jsou dochvilní.** Nechodí pozdě na schůzky, jednání. Připravují své myšlení dopředu.

4. Klíč k úspěchu: Vytvrvejte

Československý prezident T. G. Masaryk během své návštěvy při zahájení školního roku na jedné základní škole oslovil studenty. Bylo to ve velké jídelně s výhledem na Pražský hrad. Ředitel školy představil tohoto našeho velikána květnatým způsobem. Po tomto nesmírně dlouhém slavnostním úvodu učinil pan prezident nezapomenutelné prohlášení: „Žáci, nikdy se nevzdávejte, nikdy, nikdy, nikdy“.

Nezdar je konečný pouze tehdy, když to tak necháte být.

Klíčem je **poučit se z našich proher**. Člověk, který v životě neudělal chybu, neudělal nikdy nic. Naučte se říkat: „Jsem na dně, ale nevzdám to“. Nezáleží na tom, zda se ocitnete na kolenou, záleží na tom, zda se zase zvednete. **Největší chybou v životě je přestat se snažit**. Pamatujte si, že **nečestný úspěch** je nejnižší forma neúspěchu. Nikdy se nevzdávejte, vždycky je příliš brzy na to, abyste se vzdali. **Úspěch spočívá v tom, že se zvednete právě jedenkrát více, než padnete**. Žádný člověk nevyčerpal sílu, jež spočívá ve slově „pokračuj“. Ti, co se vzdávají, nikdy nevítězí a vítězové se nikdy nevzdávají. **Existuje 5 zásad úspěchu:** Touha, Odhodlání, Oddanost, Kázeň, Úsilí.